

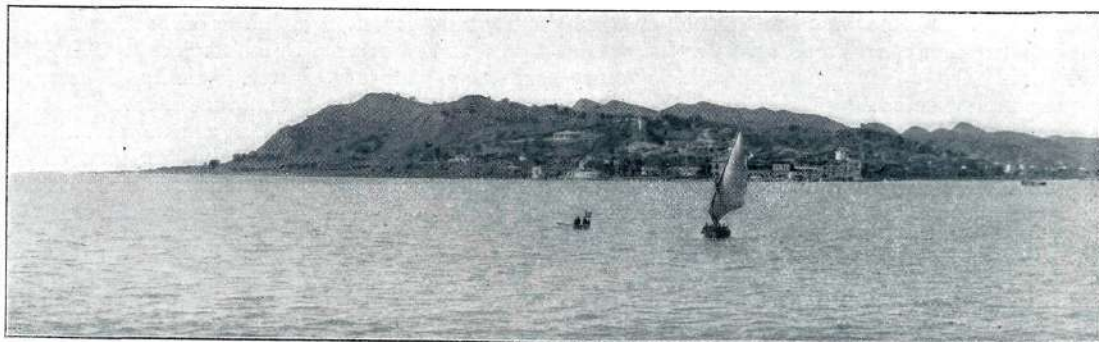
Mahdijeva vstaja vsled izdajstva beduinov ugrabljena svojima očetoma, inženirjema v Port-Saidu pri gradbi Sueškega kanala. Po težkem, žalosti in trpljenju polnem potovanju prideta pred Mahdija v njegov glavni stan. Pozneje se prebijeta po čudovitih, skoro neverjetnih dogodkih v vednih nevarnostih, pomanjkanju, boleznih, po zaslugi energije malega Stanka skoz pustinje in puščavo, med Arabci in Zamorci, proti oceanu, kjer jima pride v najbolj kritičnem času pomoč v osehah dveh, že prej znanih angleških častnikov. Tako se vrmeta zopet k svojima od boli osivelima očetoma, ki sta ju že davno objokovala. Razume se, da je mlado prijateljstvo teh nežnih otroških src vzrazilo pozneje v visoko in mogočno ljubezen, ki ju po desetih letih združi za vedno. Poljska kultura, predstavljena v osebi Stanka, se je naslonila na praktično zahodno, angleško, ki jo predstavlja nežna Nelka. — Gotovo višek celega romana je pred Mahdijem (str. 173). Mahdi vpraša Stanka: »Ali se hočeš napiti iz tega vira (resnice)? Ali hočeš sprejeti moj nauk?« — »Prerok,« je rekel Stanko, »tvojega nauka ne znam, torej ako bi ga sprejel, storil bi to samo iz strahu, kot bojzljivec in podlež. Kaj pa je tebi na tem, da bi tvojo vero spoznavali bojzljivci in podleži.« — »Tedad odklanjaš moj nauk?« — »Jaz sem kristjan, kakor moj oče.« — Prevajalec dr. Leopold Lenard se je potrudil, da je kolikor mogoče dobesedno prestavil to delo na slovenski jezik. Kdor pozna poljski jezik natančneje, bo gotovo vedel, kako je to težavno, ker zaide nehoté v polonizme. (Primerjaj prevode Podravskega!) In kljub različnim napakam, ki se žal najdejo tupatam, lahko rečemo, da je to vendar najboljši slovenski prevod Sienkiewiczovih povesti. — Povest pa, ki je izhajala preje kot podlistek »Slovenca«, se bo sedaj, ko je izdana v posebni knjigi, še bolj priljubila. *Vrt.*

Zgodbe Svetega Pisma. (Dr. Fr. Lampé in dr. J. Ev. Krek. Izdala in založila Družba sv. Mohorja, 1912.) Zgodbe Svetega Pisma so zdaj dovršene. Tudi v tem zadnjem snopiču je jezik krepak in blagoglasen, ne da bi duh originala kaj trpel. Razlaga je korektna in bo umevanje svetopisemskih dejstev v našem ljudstvu zelo poglobila. Knjiga Skrivnega razodetja sv. Janeza bo prav posebno zanimiva s svojo tajinstveno resnobo. Monumentalno delo Zgodb Svetega Pisma, ki nima tudi med drugimi narodi dosti enakih, je dostojno zaključeno.

Slovenske balade in romance. (Izdala in založila Družba sv. Mohorja; 1912.) Zopet zbirka, ki naj v najširših plasteh ljudstva okrepi zmisel za estetično izobrazbo. Ta namen bo dosegla; ne samo, da so ravno balade ona oblika pesniške produkcije, ki ljudstvo najbolj miče, balade so v tej zbirki tudi srečno izbrane (zbrala sta jih dr. Sket in profesor J. Wester) in odgovarjajo v glavnem tudi nravnopedagogičnim zahtevam, ki se morajo staviti zlasti na tako podjetje kakor je Mohorjeva družba. Dvomimo pa, če je bilo treba seznama vseh del onih pesnikov, ki so v baladah zastopani, ker je med njimi dosti takih, ki niso čtivo za ljudstvo. Izvestni dekadentni proizvodi našega pesništva se ne smejo med maso propagirati, že zaraditega ne, ker je med njimi tudi v zgolj estetičnem oziru dosti plevela.

Zgodovina slovenskega naroda. (Spisal dr. Josip Gruden. Izdala in založila Družba sv. Mohorja; 1912) Zdaj je izšel drugi svezek Grudnovega dela, ki je naše edino najboljšo sistematično delo o zgodovini Slovencev. Kakor kritika prvemu zvezku ni mogla ničesar tehtnega očitati, tako tudi drugemu ne. Pomisliti je treba, da ta zvezek ne obravnava vsega srednjega veka, marveč mu sledi še eden, ki nas bo vedel do reformacije. Gruden piše koncizno in se nikjer ne razblinja; kar zapiše, je dejstvo, sloneče na kritično obdelanih virih. V tem zvezku nam podaja bolj politično zgodovino, socialna in kulturna brezdvoma še sledi. Toda tudi samo konstatiranje zgodovinskih faktov nuja globok vpogled v kulturno ozadje; vrtega se gre v tem zvezku za najpomembnejše dogodke v naši zgodovini: tragični konec Ottokarjeve države in celjske grofije ter začetek habsburškega gospodarstva. O vladi različnih plemičev v naši deželi se nam šele v tem delu nujajo zgodovinsko zanesljive in celotno zaokrožene slike.

Slovenske večernice. 66. zvezek. Klasična doba je tudi za Večernice že precej tega minula, česar seveda ni kriva Mohorjeva družba, ampak usahli viri pripovedne literature. Vendar smemo s tem zvezkom biti zadovoljni. »Vislavina odpoved«, povest iz švedsko-poljske vojske, od Leje Faturjeve razodeva že znani pisateljin talent za mično, živahno in napeto pripovedovanje. Lea Faturjeva pa zna tudi vplesti povsod blažilno tendenco, kar je za ljudstvo primerno. Bolj literarne in religiozne nego kulturne, etnične in socialne vrednosti je v pesniškem slogu krasno opisano romanje v sveto deželo od Ks. Meška.

DRAC.